

Dréacht-

Fhóraithne reachtach maidir le tástáil le haonaid féintiomána agus ar aonaid féintiomána

De bhun Roinn 68(1), an chéad phointe, Roinn 92 m(7), (8), (3) agus (4), (9) agus (10), Roinn 92p, Roinn 118(13), an chéad phointe, agus Roinn 134a(2) den Acht um Thrácht ar Bhóithre, cf. foraithe reachtach uimh. 1312 an 26 Samhain 2024, arna leasú le foraithe uimh. X as X, agus tar éis dul i gcomhairle leis an Aire Dlí agus Cirt, bunaítear an méid seo a leanas de bhun Roinn 3(1) d'fhóraithne reachtach uimh. X as X maidir le dualgais agus cumhachtaí Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre agus an ceart achomhairc:

Caibidil 1

Raon Feidhme agus Sainmhíne

§ 1. Tá feidhm ag an bhforaithe reachtach maidir le tástáil le haonaid féintiomána agus ar aonaid féintiomána i limistéar an Achta um Thrácht ar Bhóithre.

§ 2. Tuigtear na téarmaí seo a leanas mar a leanas san fhóraithne seo:

- 1) Aonad féintiomána Feithicil gan tiománaí, saor ó astaíochtaí, a thiomáineann ar luas íseal ar rothaí, criosanna nó a leithéid, agus atá deartha go teicniúil ionas gur féidir le duine fisiciúil dul i gceannas ar an bhfeithicil.
- 2) Tástáil Aonad féintiomána a úsáid laistigh de limistéar tástála ceadaithe, lena n-áirítear chun tascanna oibríochtúla a dhéanamh.
- 3) Tástáil Aonad féintiomána a úsáid laistigh de chrios tástála ainmnithe chun tástáil agus forbairt a dhéanamh ar an aonad féintiomána.
- 4) Limistéar tástála: An limistéar geografach ar údaraíodh an t-aonad féintiomána lena úsáid chun críche tástála.
- 5) Crios tástála: Limistéar arna ainmniú ag na húdaráis bhóithre chun aonaid féintiomána a thástáil.
- 6) Feiste rabhaidh inchloiste: Adharc nó callaire is féidir a úsáid chun rabhadh a thabhairt d'úsáideoirí bóithre sa gharchomharsanacht nó chun cumarsáid a bhunú idir an duine fisiciúil atá freagrach as a bheith i gceannas ar an aonad féintiomána a thiomáint agus úsáideoir bóthair.
- 7) Tiomáint de láimh: Tiomáint trína ndéanann duine fisiciúil an tiomáint nó trína mbreathnaíonn sé nó sí ar an tiomáint agus cinntíonn sé nó sí go dtiomáintear an fheithicil de réir rialacha an Achta um Thrácht ar Bhóithre.
- 8) Tiomáint uathobrithe: Tiomáint trína mbreathnaíonn an fheiste theicniúil san fheithicil ar an ngluaiseacht agus trína n-áiríthíonn sí go dtiomáintear an fheithicil i gcomhréir le rialacha an Achta um Thrácht ar Bhóithre.

Caibidil 2

Údarú chun tástáil a dhéanamh ar aonaid féintiomána

§ 3. Ar iarratas, de bhun Ranna 19 agus 20, údaraíonn an Ghníomhaireacht um Shábháilteacht ar Bhóithre agus lompar tástáil le haonaid féintiomána nó tástáil le haonaid féintiomána.

Mír 2. Féadfaidh Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre coinníollacha a bhunú maidir le faireachán, fad, bearta leantacha, etc. i ndáil le húdarú i gcomhréir le Mír 1.

Mír 3. Cláraíonn agus sannann Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre uimhir aitheantais aonair le haghaidh gach aonaid féintiomána atá le húsáid i dtástáil de bhun na foraithe seo.

Mír 4. Coinníonn Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre taifid ar údaruithe a deonaíodh, lena n-áirítear uimhreacha aitheantais le haghaidh na n-aonad aonair agus na limistéar tástála údaraithe.

Caibidil 3

Riachtanais aonad féintiomána

Marcáil CE, etc.

§ 4. Ní mór d'aonad féintiomána a úsáidtear le haghaidh tástála faoin bhforaithe seo an reachtaíocht is infheidhme a chomhlíonadh le linn na tréimhse tástála, lena n-áirítear rialacha maidir le marcáil CE.

Rialacháin um thrácht ar bhóithre

§ 5. Tá feidhm ag rialacha an Achta um Thrácht ar Bhóithre a bhfuil feidhm acu maidir le coisithe freisin maidir le haonad féintiomána a úsáid agus tiomáint le haonad féintiomána, faoi réir Ailt 7–16 agus Alt 24(4).

Luas

§ 6. Ní fhéadfaidh aonad féintiomána uasluas forordaithe 6 km san uair a shárú, faoi réir Mhír 2.

Mír 2. Féadfaidh Gníomhaireacht na Danmhairge um Shábháilteacht ar Bhóithre uasluas níos airde a cheadú más gá sin chun tástáil shonrach a dhéanamh agus más féidir tiomáint ar an luas níos airde a dhéanamh go sábháilte agus gan míchaoithiúlacht mhíchuí d'úsáideoirí eile bóthair.

Leantóirí

§ 7. Is féidir leantóirí a cheangal le haonad féintiomána.

Soilsiú

§ 8. Ní mór ceannlampa amháin ar a laghad le solas bán agus cúlsoilse amháin ar a laghad le solas dearg a bheith feistithe ar an aonad féintiomána. Ní mór cúlsoilse amháin ar a laghad le lionsa dearg, a bheith feistithe ar an leantóir, cf. Roinn 7.

Mír 2. Ní mór do na ceannsoilse agus na cúlsoilse, cf. Mír 1, solas a astú atá infheicthe go soiléir ó 300 méadar ar a laghad. Féadfaidh na ceannsoilse agus na cúlsoilse solas caochta a astú, ar choinníoll go gcaochann sé 120 uair in aghaidh an nóiméid ar a laghad.

Mír 3. Féadfaidh an t-aonad féintiomána agus an leantóir a bheith feistithe le soilse eile sa bhreis ar na soilse a shonraítear i Mír 1. Ní fhéadfaidh na soilse sin ach solas bán nó buí a astú agus ní fhéadfaidh siad a bheith dírithe ar chúl.

Mír 4. Ní mór soilse tosaigh agus cúlsoilse, cf. Mír 1, a choimeád ar siúl le linn tiomána agus ní fhéadfaidh siad úsáideoirí tráchta eile a dhalladh.

Feiste rabhaidh inchloiste agus torann

§ 9. Ní mór feiste rabhaidh inchloiste a bheith feistithe san aonad féintiomána.

§ 10. Ní fhéadfaidh an t-aonad féintiomána torann neamhriachtanach a tháirgeadh.

Inscríbhinní

§ 11. Tá sealbhóir an údaraithe freagrach as a áirithiú go bhfuil inscríbhinn ag an aonad féintiomána ina bhfuil an fhaisnéis seo a leanas:

- 1) Ainm shealbhóir an údaraithe
- 2) Uimhir CVR shealbhóir an údaraithe
- 3) Uimhir theileafóin shealbhóir an údaraithe
- 4) Uimhir aitheantais, cf. Roinn 3(3)

Mír 2. Ní mór an inscríbhinn a bheith le feiceáil ar an aonad féintiomána. Ní mór airde cló 8 mm ar a laghad agus airde uimhreach 8 mm ar a laghad a bheith san inscríbhinn.

Mír 3. Ní mór an inscríbhinn a bheith i ndath atá difriúil go soiléir ó dhath an chúlra agus ó aon fhógra.

Mír 4. Ní fhéadfar an inscríbhinn a chur ar chomharthaí inbhainte ná ar a leithéidí. Má tá an inscríbhinn ar scragall nó ar ábhar comhchosúil, ní mór gur ábhar é nach féidir a athúsáid tar éis é a bhaint.

Iompar earraí contúirteacha

§ 12. Ní fhéadfar an t-aonad féintiomána a úsáid chun earraí guaiseacha a iompar.

Ceamaraí

§ 13. Má tá ceamaraí feistithe san aonad féintiomána mar chuid de chóras loingseoireachta an aonaid, ní mór na ceamaraí a shocrú ionas go ndéanfar an picteilíniú go huathoibríoch le linn an taifeadta. Níor cheart go bhféadfaí an picteilíniú a chur ar ceal ina dhiaidh sin.

Mír 2. Ní mór algartaim atá comhtháite sa trealamh go háitiúil a bheith i gceist leis an bpicteilíniú agus ní mór dóibh a áirithiú, ar a laghad, nach féidir aghaidheanna ná plátaí clárúcháin feithiclí a shainnaint.

Cosaint ar tháthcheangal neamhdhleathach

§ 14. Ní mór an t-aonad féintiomána a dhearadh le sásraí ionsuite a chuireann cosc ar tháthcheangal neamhúdaraithe agus ar rochtain neamhúdaraithe ar chomhartha suímh, rialaithe agus físe an aonaid féintiomána.

Caibidil 4

Ceanglais ar an duine fisiceach atá freagrach as dul i gceannas ar oibriú an aonaid féintiomána

§ 15. Ní mór don duine fisiciúil atá freagrach as dul i gceannas ar aonad féintiomána na coinníollacha seo a chomhlíonadh:

- 1) a bheith 18 bliana d'aois ar a laghad;
- 2) a bheith sa Danmhairg agus an t-aonad á thiomáint;
- 3) athbheithniú leordhóthanach a bheith faighte ar an staid tráchta tipiciúil ar an mbealach nó ar an limistéar ina bhfuil an t-aonad le hoibriú; agus
- 4) treoracha iomchuí a bheith faighte chun an t-aonad a rialú le haonad rialaithe speisialta na feithicle.

§ 16. Tá feidhm ag ailt 55(1) agus (2) den Acht um Thrácht ar Bhóithre agus ag forálacha atá leagtha síos de bhun Alt 55(4), an chéad phointe, den Acht um Thrácht ar Bhóithre i gcónaí le linn tiomáint uathoibríthe maidir leis an duine fisiciúil atá freagrach as dul i gceannas ar thiomáint an aonaid féintiomána. Tá feidhm mutatis mutandis ag alt 77(1) den Acht um Thrácht ar Bhóithre, is cuma an bhfuil an t-aonad féintiomána á thiomáint de láimh nó go huathoibríoch.

Caibidil 5

Ceanglais ar shealbhóir an údaraithe

§ 17. Ní mór do shealbhóir an údaraithe faisnéis maidir le húsáid aonad féintiomána a chur isteach i logleabhar nó i dtaifead coibhéiseach, nach mór a choinneáil ar feadh trí bliana ar a laghad. Ní mór an fhaisnéis seo a leanas ar a laghad a bheith sna tuarascálacha:

- 1) Líon na mbealaí a tiomáineadh nó líon na dturas in aghaidh an aonaid
- 2) Líon na gciliméadar a tiomáineadh in aghaidh an aonaid
- 3) Fad thréimhse tiomána an aonaid féintiomána, lena n-áirítear fad na tiomána uathoibríthe agus na tiomána de láimh
- 4) Líon tháthcheangail láimhe an aonaid féintiomána ag an duine fisiciúil atá freagrach as dul i gceannas ar thiomáint an aonaid féintiomána
- 5) Faisnéis faoi aon tionóisc a bhaineann le tiomáint an aonaid féintiomána, lena n-áirítear cé acu ar tharla nó nár tharla na tionóiscí le linn na tiomána uathoibríthe nó na tiomána de láimh agus cé acu ar léirigh an t-aonad roimh an tionóisc gur cheart don duine fisiceach atá freagrach as tiomáint an aonaid féintiomána dul i gceannas air agus
- 6) Faisnéis faoi aon aga neamhfhónaimh neamhbheartaithe a bhain le tiomáint an aonaid

Mír 2. Ní mór do shealbhóir an údaraithe faisnéis a bheith ina sheilbh i gcónaí faoi chéannacht an duine fhisiciúil atá freagrach as dul i gceannas ar oibriú aonaid féintiomána, chomh maith le faisnéis faoi shuíomh an duine fhisiciúil, lena n-áirítear an bhfuil sé nó sí i ngarchomharsanacht an aonaid féintiomána nó ag seoladh seasta.

Mír 3. Ní mór a bheith in ann an logleabhar nó taifead coibhéiseach, cf. Mír 1, a thabhairt ar láimh nó a chur faoi bhráid Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre tráth ar bith arna iarraidh sin.

§ 18. Tá sealbhóir an údaraithe freagrach as a áirithiú go gcomhlíonann an duine fisiceach atá freagrach as dul i gceannas ar thiomáint an aonaid féintiomána ceanglais Roinn 15(1-2) agus go bhfuair an duine fisiceach an t-athbheithniú agus an oiliúint is gá sna hábhair a chumhdaítear le Ranna 15(3-4).

Caibidil 6

Iarratas ar údarú chun tástálacha a dhéanamh le haonaid féintiomána

§ 19. Ní mór an t-iarratas i gcomhréir le Roinn 92 m(2) ar údarú chun tástálacha a dhéanamh le haonaid féintiomána a sheoladh chuig Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre. Ní mór an fhaisnéis seo a leanas ar a laghad a bheith san iarratas:

- 1) Tuairisc ar an tástáil shonrach, lena n-áirítear tréimhse ama agus teorainneacha geografacha na tástála
- 2) Tuairisc ar dhearadh teicniúil, airíonna agus toisí na n-aonad féintiomána
- 3) Fianaise go gcomhlíonann na haonaid féintiomána ceanglais Roinn 4, Roinn 6(1), Ranna 8-11 agus Roinn 13
- 4) Fianaise go gcomhlíonann aon leantóirí ceanglais Alt 7(2)
- 5) Faisnéis árachais, cf. Alt 105 den Acht um Thrácht ar Bhóithre, agus
- 6) Doiciméadacht maidir le toiliú aon úinéirí bóithre príobháideacha

Mír 2. Féadfaidh an Ghníomhaireacht um Shábháilteacht ar Bhóithre agus um lompar a cheangal ar an iarratasóir faisnéis nó doiciméid eile a sholáthar má mheastar gur gá sin chun an t-iarratas a phróiseáil ag an nGníomhaireacht.

Iarratas ar údarú chun aonaid féintiomána a thástáil

§ 20. Ní mór an t-iarratas i gcomhréir le Roinn 92 m(4) ar údarú chun tástálacha a dhéanamh le haonaid féintiomána a sheoladh go digiteach chuig Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre. Ní mór an fhaisnéis seo a leanas ar a laghad a bheith san iarratas:

- 1) Tuairisc ar an tástáil shonrach, lena n-áirítear tráthchlár na tástála
- 2) Faisnéis maidir leis an gcrios tástála arna ainmniú ag na húdaráis bhóithre
- 3) Tuairisc ar dhearadh teicniúil, airíonna agus toisí na n-aonad féintiomána
- 4) Fianaise go gcomhlíonann na haonaid féintiomána ceanglais Roinn 4, Roinn 6(1), Ranna 8-11 agus Roinn 13
- 5) Fianaise go gcomhlíonann aon leantóir ceanglais Alt 7 (2) agus
- 6) Faisnéis árachais, cf. Alt 105 den Acht um Thrácht ar Bhóithre

Mír 2. Féadfaidh an Ghníomhaireacht um Shábháilteacht ar Bhóithre agus um lompar a cheangal ar an iarratasóir faisnéis nó doiciméid eile a chur ar fáil má mheastar gur gá sin chun an t-iarratas a phróiseáil ag an nGníomhaireacht.

Cúlghairm

§ 21. Féadfaidh Gníomhaireacht na Danmhairge um Shábháilteacht agus lompar ar Bhóithre údarú tástála aonad féintiomána a chúlghairm tráth ar bith agus é d'éifeacht leis sin nach mór deireadh a chur leis an tástáil láithreach.

Caibidil 7

Faireachán

§ 22. Déanann Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre faireachán go gcomhlíonann sealbhóir an údaraithe na rialacha san fhoraithe seo agus na coinníollacha a leagtar amach san údarú le linn na tréimhse tástála.

Mír 2. Féadfaidh Gníomhaireacht na Danmhairge um Shábháilteacht ar Bhóithre agus Iompar a cheangal go soláthrófar faisnéis agus doiciméadacht saor in aisce i ndáil le faireachán a dhéanamh ar an tástáil cheadaithe má mheastar gur gá sin chun faireachán a dhéanamh.

Caibidil 8

Achomhairc

§ 23. Ní féidir cinntí Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre de bhun na foraithe seo a achomharc chuig an Aire Iompair nó chuig údarás riaracháin eile, cf. an fhoraithe reachtach maidir le cúraimí, cumhachtaí agus ceart achomhairc Údarás na Danmhairge um Thrácht ar Bhóithre.

Caibidil 9

Forálacha pionósacha

§ 24. Tá feidhm ag na rialacha i gCaibidil 17 den Acht um Thrácht ar Bhóithre maidir le pionóis mar gheall ar shárú ar rialacha an Achta um Thrácht ar Bhóithre, chomh maith le rialacha an Chóid Choiriúil maidir le pionóis mar gheall ar shárú ar rialacha an Chóid Choiriúil, má tá an duine fisiciúil atá freagrach as dul i gceannas ar oibriú an aonaid féintiomána tar éis dul i gceannas ar oibriú an aonaid féintiomána.

Mír 2. Tá feidhm freisin ag na rialacha i gCaibidil 17 den Acht um Thrácht ar Bhóithre maidir le pionóis mar gheall ar shárú ar rialacha an Achta um Thrácht ar Bhóithre, chomh maith le rialacha an Chóid Choiriúil maidir le pionóis mar gheall ar shárú ar rialacha an Chóid Choiriúil, má mhainníonn an duine fisiciúil atá freagrach as dul i gceannas ar thiomáint an aonaid féintiomána dul i gceannas ar thiomáint an aonaid féintiomána nuair a léirítear sin le gaireas teicniúil an aonaid féintiomána nó nuair a cheanglaítear sin ar bhealach eile.

Mír 3. Tá feidhm ag na rialacha i gCaibidil 17 den Acht um Thrácht ar Bhóithre maidir le pionóis i dtaca le sárúithe ar Ailt 53 agus 54 den Acht um Thrácht ar Bhóithre d'ainneoin Mhír 1 agus Mhír 2 don duine fisiciúil atá freagrach as dul i gceannas ar aonad féintiomána a thiomáint i gcónaí le linn tiomána uathoibríthe.

Mír 4. Déantar fíneálacha as sárúithe ar an Acht um Thrácht ar Bhóithre agus ar an bhforaithe seo a chinneadh i gcomhréir le hAlt 118a(1), an chéad phointe, den Acht um Thrácht ar Bhóithre.

§ 25. Ar an gcaoi chéanna, gearrfar fíneáil faoi Roinn 118(1)(2) den Acht um Thrácht ar Bhóithre ar aon duine a mhainneoidh na coinníollacha maidir le húdarú arna dheonú faoin Ordú seo a chomhlíonadh.

§ 26. Féadfar sealbhóir an údaraithe a phionósú le fíneáil mar gheall ar shárú ar Roinn 6(1), Ranna 7-15 agus Ranna 17-18.

§ 27. Féadfar cuideachtaí etc. (daoine dlítheanacha) a chur faoi dhlítheanas coiriúil i gcomhréir leis na forálacha i gCaibidil 5 de Chód Coiriúil na Danmhairge.

Caibidil 10

Forálacha maidir le teacht i bhfeidhm

§ 28. Tiocfaidh an Fhoraithe seo i bhfeidhm an 1 Iúil 2025.

Mír 2. Aisghairtear leis seo foraithe reachtach uimh. 941 an 19 Bealtaine 2021 maidir le tástáil le feistí féintiomána.